

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „pošiljanjih“ se plačuje za navadno tristoletno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah na Starem trgu in v Nanski ulici in v prodajalnicah G. Likarja v Semeniških ulicah h. št. 10.

Dopisi naj se pošiljajo uredništvu Via Mercato 12, naročnina pa opravištvu „Soča“, Via Seminario št. 10.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi na se blagovoljno frankujejo. — Delavcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Zdramimo se.

Žalostna je osoda našega slovenskega naroda veči del časa, odkar se je preselil iz svoje zakarpatske domovine v alpine zemlje. Pri svojem naseljenju zavzimal je vse zemlje od jadranskega morja do Donave; a dan danes je večja, severozahodna polovica tega zemljišča za slovenstvo povse izgubljena, potujčena.

Ni dve stoletji nij bil velik del Slovencev sam svoj. Kmalu po svojem naseljenju morali so se bojevati proti divjim Obrom; a še se teh nijso prav rešili, uže so začeli delati proti njih svobodi in neodvisnosti drugi sovražniki. Germani in Latini. Slovensko zemljišče so ti osvajali ped za pedjo, kraj za krajem, okraj za okrajem, ali z mečem samim, ali pa z oljko miru v jedrej, a z mečem v drugoj roki vsekako rabeč tudi najsvetejše idejale za svojo sebične namene, — posluževaje so slabosti našega naroda, porabljuje njih prepire v svoje svrhe, pridobivaje razne poglavarje naših pradedov na svojo stran, ali se sladko besedo, ali s častmi ali tudi s posestvom in denarjem, koji so potem svoje ljudstvo izdajali na milost in nemilost ptujcem in še celo pomagali zatirati ga, dokler nas nijso potisnili v današnje meje in k temu zasejali še v ostankih naše nekdanje obširne domovine strupenega semena.

Oni ni dandanes ne mirujejo, oni še, jedni se severje, drugi z zahoda, hrepenijo po naših zemljah, oni bi radi od nas napravili to, kar se je napravilo uže pred stoletji s polabskimi Slovani; radi bi nas izbrisali z lica zemlje, povse uničili. Tisočletni proces ali razvoj še traja. Svrha sovražnikom je ista; pri nas je še slabostij. Oni rabijo proti nam sredstva, ali isia, ali podobna, ali tudi nova, primerna novim okoliščinam, posebno neko višo kulturo, koja naše ljudi še zaslepljuje. Sovražniki so močni, podpirajo se izravno ali neizravno tudi z našim denarjem. Borba proti njim nij lahka, ali tudi nemogoča nij. Glavna stvar odvisi od nas samih. Ako ne drugega, imamo po postavi vsaj svobodo delovanja, in ako se nam ta včasih omejuje ali krati, je to proti postavam, proti pravici, koja konečno mora nadvladati in za kojoj, posebno ako gre za obstoj našega naroda, je vredno, je dolžnost, prenašati vse, tudi pregnanstva.

LISTEK.

„Genovefa“

v solkanski čitalnici.

Mej najstarejšimi narodnimi društvi na Goriškem odlikuje se solkanska čitalnica po svoji vstrajnosti in po lepim-se ter tija prezanimivih besedah, koje razodevajo čvrsto probujenost njenih članov, zlasti pa boljšega dela solkanske mladine. Društvo ustanovljeno leta 1867 ni nikdar prenehalo in v teku časa je priredilo uže toliko prijetnih narodnih zabav, kakor menda nobena druga čitalnica na kmetih. Posebno prva leta je bila velika živahnost v društvu, in to največ zaradi tega, ker so takrat nasprotni vetrovi se svojo strupeno sapo le še bolj vneli sveti ogenj, koji je bil zagorel na narodnem ognjišču. Čem strastnejši so se zaganjali nasprotniki v društvo, tem krepkeje je stalo, oprto na složnost svojih zvestih, za stvar iskreno vnetih članov in na spretnost in živahno delavnost svojih vrlih pevcev in dramatičnih diletantov. Ko so se bile poleglo nasprotni, po brezuspešnem delu utrujene sile, ponehala je bila nekoliko tudi prva mladostna iskrenost in prišli so bili časi, ko je potihnil pevski zbor, ko je postal precej dolg odmor na društvenem odru. A pod žerjavico je vedno živo tlela rodoljubna iskrica, dokler ni prišla doba, ko je zopet veselo zaplamljelo na našem domačem narodnem ognjišču. Zdaj je solkanska čitalnica

Pred vsem moramo imeti zavest, da nijmo sami na svetu, da imamo bratov, sešojina od Soče do Urala, od Balkana do Triglava (in dalje), da smo veja velikega narodnostnega plemena, največega v Evropi. S to zavestjo dobivamo pogum v delovanji in v borbah, naj bodo še težje.

Moramo biti edini, složni, nikdar se ne smemo med seboj prepirati, in še zavolj malenkostij, morda tudi osebnih; a vselej moramo biti kakor jeden proti sovražnikom, naj si bodo kakršni koli. Oni se nam morejo kazati v različni obleki, pokrivati se morejo tudi z janjčjo kožo, ali njih čud je vselej ista, tudi voljeja, njih svrha nasproti nam nespremenjena.

Moramo biti zavzeti za obče blagostanje in tema žrtvovati velik del svojih moči, velik del svoje lastnine; moramo delati, moramo žrtovati, prepričani, da bode tudi posameznikom boljše, ko se bode skupnost nahajala v boljem stanji.

Za lastno svobodo, za svojo neodvisnost, za svoje blagostanje se navadno mora, kri prelivati, in znane so besede, da brez prelivanja krvi ni rešitve. Do tega gotovo ne pridemo. Oni rek bi se imel v naših okoliščinah preobrniti v rek: „brez žrtve, brez dela, brez denarne zgube ni rešitve“. Žrtve, žrtve in še enkrat žrtve, v delu in denarji, zahteva od nas naše rešenje. Od nas se tedaj v naših okoliščinah ne zahteva življenje ali prelivanje krvi; zahteva se nekoliko truda, nekoliko dela, nekoliko lastnih za narodni blagor. Če vsak stori po svojih močeh, moramo biti gotovi, da dosežemo svojo svrhu, ali saj da jo pospešimo ter da našim naslednikom pripravimo ugodniša tla.

Goriška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda

imela je svoj letošnji redni občni zbor v soboto 23. t. m. ob 7. uri zvečer v prostorih goriške čitalnice. Udeležitev bila je majhna in mlačna; najbrže radi tega ni imel načelnik, g. Vekoslav Spinič, kateremu se je nevolja radi šibke udeležbe brala na obrazu, namerovanega nagovora, temveč je le s kratkimi besedami navzoče pozdravil ter poprosil društvenega

zopet probujena, živa ter se ponaša z dobrim pevskim zborom in s znamenitim številom prav marljivih, deloma spretnih dramatičnih diletantov in diletantov. Najsijajna svedočba čilega društvenega življenja nam je ponudila krasna beseda dne 24. tek meseca, katera se je morala na občno zahtevanje naslednjega dne z istim programom ponavljati.

Ne bom govoril o ubranem petji pod osebnim vodstvom vrlega društvenega predsednika g. nadučitelja Tomaža Jug-a, ker ono je bilo ta večer le ličen okvir čarobni podobni, ki se nam je predstavljala v žaloigri „Genovefa“, prvokrat igrani na slovenskem odru.

Ta igrokaz v 6 dejanjih, sestavljen po znani ganljivi povesti Kristofa Schmid-a, predstavljala je lani v Solkanu neka nemška potovalna družba in dasi je bila predstava več kakor priprosta in v jeziku, kojega ljudstvo ne razume, vzbudila je vendar občno pozornost in željo, da bi jo čitalnica v slovenske obleki spravila na svoj oder. In našel se je mož, koji se je lotil ne samo prevravnave in prevoda igre, ampak tudi vseh mnogobrojnih priprav za predstavo ter je z železno voljo in hvalevredno vstrajnostjo premagal vse težave in zapreke, ki so se zdele celo večakom neomagljive, tako da se je mogla žaloigra nad vse pričakovanje dostojno in v občno gromovito pohvalo predstavljati. Ta mož je gosp. učitelj Srebrnič, kojemu tudi na tem mestu izrekamo zaslužen javno priznanje; saj je sijajno dokazal, koliko zmore trdna volja in vstrajno delo, združeno z navdušenostjo za stvar.

Igrokaz nam predstavlja v prvem dejanji po-

tajnika, naj prebere poročilo podružničnega načelnštva za leto 1888, ki se tako le glasi:

Namen družbe sv. Cirila in Metoda je, da vzdržuje ali podpira otroške vrte in šole v slovenskih deželah.

To svojo nalogo izvršuje družba vsestransko, ter med ostalimi vzdržuje tudi otroški vrt in ljudsko šolo v Trstu, in deluje tudi tukaj pri nas, na Goriškem, v najbližji okolici Gorice, kjer je največa potreba.

Za tekoče šolsko leto je odločila vsled dotičnih prošenj načelnštva 500 for. za vzdrževanje otroškega vrta v Pevmi in provzela sploh ta vrt v svojo upravo; 400 for. kot podporo podgorske občini za vzdrževanje otroškega vrta v Podgori. Rednih stroškov tedaj ima tukaj na Goriškem, v bližini Gorice 900 for.

Razen tega je družba tudi vsled prošenj načelnštva s svojim odpisom z dne 28. junija pr. l. br. 460 določila svoto 15 for. za nakup potrebnih učil za ubožno šoleko mladino v Pevmi, in 20 for. za proslavljenje 40letnice Nj. Veličanstva v podgorskem otroškem vrtu ter obljubila 30 for. za nekega tukajšnjega dijaka.

Samo to kaže, da je družba, koja izdaje skoro 1000 for. na leto za Goriško, vredna, da jo z vsemi svojimi močmi podpirajo vsi goriški Slovenci in Slovenke, ki v svojih srcih gojijo ljubezen do svojega naroda, ker ljubezen je samo tedaj veljavna, ako se z dejanji kaže.

Načelnštvo naše podružnice skrbelo je, da doseže podružnični namen, da namreč dobi pomočkov k pospeševanju društvenega namena, na različne načine. Gledalo je, da pobere letnino od poprejšnjih udov in da pridobi novih, kakor v mestu Gorici samem, tako tudi na deželi. Njega trud nij bil brezuspešen. Našli so se sicer posamezniki, ki so se oglašili njegovemu ustmenemu ali pismenemu pozivu, ali hvala Bogu bili so to samo posamezniki. Večina pozvanih se je tudi odzvala se svojimi doneski.

Nekoliko udov z dežele je sicer odstopilo; med temi je pa tudi takih, ki so to storili, ker so pristopili h kakaj bližnji podružnici; drugi se menda samo zavolj neke nemarnosti nijso oglašili, a nadejati se je, da nadomestijo, kar so zamudili; jako malo jih je menda, ki so za vselej prenehali biti udi podružnice.

božno Genovefo v prijaznih pogovorih z mladim soprogom, grofom Zmagomirom v starinski sobi njegovega gradu na Renu. Nenadoma naznani boben cesarjevega poslanca, kateri vstopi sporočivši Zmagomiru povelje, da se ima se svojimi vojaki nemudoma podati v pomoč cesarju, v kojega deželo so s Španjakega vdrl kruti Saraceni. — Genovefa se v britki žalosti oklene dragega soproga; on jo tolaži in se slednjič poslovi izročivši jo varstvu hišnika Golo-ta, kojega je imel za svojega najzvestejšega služabnika.

V drugem dejanji vidimo Genovefo v njeni sobi baviti se otožnega srca z vezanjem, v dar odmenjenem junaškemu soprogu, ko se povrne iz vojne. Vse njene misli sučejo se samo okoli njega. Zdaj vstopi Golo, zdi se ti, da vidiš peklenkega zalozvalca Fausta bližati se nedolžni Marjeti. Njegove hudobne, priliznjene besede, s kojimi hoče odištega soproga očrniti, a sebe na njegovo mesto v Genovefinem arci povzdigniti, jo silno vznemirijo; navdana svete jeze zapodi nezvestega, predrznega služabnika izpred svojega obličja, a on jej odhajajoč grozi se strašnim maščevanjem — saj je z gradom in s posli vred izročena njegovi oblasti.

Vso potro najde vstopivši kuhar Drako — pošten, zvest služabnik; on se jej ponudi, da hoče sam na vojno polje iti ter sporočiti grofu, kar bi mu ona velela; saj je pripravljen, če treba, umreti za svojo preljubljeno gospodinjjo. — V tem plane Golo, kateri je pred durmi na uho vlekel, kakor besen v sobo, zareži: „Da umreti moraš“ . . . ter zabode svoj meč v prsi zvestemu Drakotu, kateri se mrtev zgrudi pred preplašeno grofinjo.

Do sedaj ima podružnica 15 ustanovnikov, katerih 14 je vplačalo ustanovnino po 10 for., a jeden jo še vplačuje. Dva od teh 15 sta v teku l. 1883. preminela, namreč bivši župnik-dekan v St. Petru P. Kobal in bivši profesor Matej Lazar. Naj jima bode blag spomin med nami!

Letnikov ima podružnica 85, med temi je jeden, ki je dal več svoto (20 for.) in obljubil dati vsako leto ustanovitno svoto, ki pa neče, da zna le-vica, kar desnica dela. Naj še nadalje ohrani na-klonjenost družbi, ki hoče, da se slovenska mladina odgojuje na katoliško-narodnej podlagi.

Podporniki so vplačali svoje doneške samo 3, in toliko samo se jih šteje. Ko bi se našlo domo-ljubov, ki bi hoteli v posameznih delih goriškega meeta in po vaseh na deželi zbirati doneške od pod-pornikov, bi gotovo njih število naraslo, in sicer močno. V tem oziru bi se danes, ako je po volji zboru, dalo kaj odločiti. Doneški podpornikov ni-je veliki, 10 novcev na leto; ali veliko njih število bi razmerno veliko izdalo, a pri tem bi bil tudi dosto velik moralni dobiček. Pristopivšim v narodno družbo, naj si bodi tudi z majhno svoto, bi se nekako povz-dignil narodni ponos, svesti bi si bili, da tudi oni delujejo na narodnem polju, da tudi oni pospešujejo narodni napredek, postali bi živi, delujoči udje naroda. (Konec pride.)

Ljubljanski prepir

za ljubi kruhek in blestečo Hrenovo čast goni se uže nad dve leti z vsemi sredstvi, ki so pristajam in po-kroviteljem strank na razpolago.

Slovenci ob mejah našega ozemlja smo strmeli, ko smo zapazili boj ter spoznali, odkod prihaja in s kakim orožjem se bije, ter nismo mogli priti do be-sede od samega začudenja. Slednjič se je vendar osrčil naš koroški brat, ki je trdnjše čudi od meh-kega Goričana, ter je izpregovoril besedo o bratomor-nem boji, ki se bije pod krinko ali šemo načel. V domačem listu, katerega urednik je katoliški župnik, prečastiti gospod Gregor Einspieler, katerega niso še razupili bratje kot framasona, liberalnega katolika, razkolnika, zapeljivca naroda in upornika proti stal-nim naredbam, v "Miru" do zdaj še ne izobčenem listu, nabaja se daljši članek, ki kaže gotove na-sledke ljubljanskega boja za naročnike in čast pod šemo načel, ako kmalu ne poneha.

Gledajoč ta nesrečni boj med otroci ene ma-tere, katoliške cerkve, mora človek nehote poprašati: Če imajo oni, ki izzivajo, zares tako plemenite na-mene, ali jih ne morejo drugače doseči, nego z ostud-nim bratovskim preprirom, ki žuga uničiti vse narodne pridobitve ter potisniti nas v prežalostni položaj, ki je zdaj na Hrvaškem? Na Koroškem, na Štajerskem, na Goriškem, v Trstu, v Istri dosegli smo v tem, za kar baje gre prepir, jako povoljne uspehe — brez boja — z bratovsko ljubeznijo, ki odpira srca, s spo-štovanjem bližnjega, s poštenostjo v življenju in s pre-pričevanjem. Kolikor je, da mi vem, v novjšem času na Goriškem prikritega prepira in razdora, je impor-tiran (presajen) iz Ljubljane ter pokaže morebiti v kratkem svoje blagotvorne čine v veselje narodnim nasprotnikom; ali tudi v veselje razdiralcem in ošab-

Golo pokliče: hlapce, koji ostrme o strašnem pri-zoru, pravi jim, da je Drakota ubil, ker ga je zasačil na grešenu dejanju pri nezvesti grofinji; a nihče mu ne verjame. Ves razjarjen veli odnesti mrliča in pa-hniti v najtemnejšo ječo nesrečno grofinjo.

Tretje dejanje nam predstavlja Genovefo v ječi. V skromni obleki, z razčesanimi lasmi, vsa propadena t'i na snopu slame, ter pritiska na prsi v ječi poro-jeno dete, koje je sama se svojo pitno vodo kratila na ime Boleslava. Vstopivši Golo jo še en-krat skuša — a vse zastoji! Blaga mučenica hoče stokrat raje umreti, nego prelomiti zakonsko zvestobo. Slednjič razkrije kruti mož vso hudobijo svoje črne duše: Pove ji, da je sporočil soprogu in mu tako živo popisal njeno nezvestobo, da je ta divjaje v svoji nagli jezi zapovedal ženo in otroka umoriti. Ta vest zada Genovefo smrtni udarec, plaka se vrže pred nezvestim hišnikom na koleni ter ga iskreno prosi, naj reče, da jo le strahi in da je ni zavrgel soproga, kojega ona tako neizmerno ljubi. A on jej neusmiljeno potrdi strašno sporočilo; pa jo hoče vendar rešiti, če se vda njegovim željam.

Toda ker je ona stanovitna, zapusti Golo v besnem srdu ječo zagrozivši, da bo morala z otrokom vred še to noč umreti.

In zopet se zgrudi Genovefo na koleni ter pri-tiskaje njeznega Boleslava na materni prsi moli in se zvija, da bi jo usmiljeni Bog rešil strašne smrti. Zdaj začuje otročji glas, koji jo kliče za zamreženim oknom. Berta je, jedarjeva hčerka, katera je slučajno ališala, kako je Golo zapovedal svojim beričem, naj še to noč odvedejo Genovefo in otroka v gozd in jima tam odsečejo glavi ter mu v dokaz dovršene strašne naloge prinesejo izrte oči nedolžnih obso-

nim prekrnevalcem, bomo videli. Če se ozremo na razmerno zdrave odnose slovenskega naroda, kolikor so od njega odvisne, ob mejah, usiluje se nam vpra-sanje: Ali so-le v Ljubljani "dobro misleči" tako o-šabni, da jim je preveliko ponižanje spuščati se v pogovore in dogovore z brati drugega mišljenja? ali se mora le tam boj biti s cepci za napredek, omiko, vero, sveto cerkev? Pa dovolj žalostnih razmišljanj; naj sledi odlomek iz "Mirovega" sestavka.

"Toda ljubljanski listi", tako piše med drugimi imenovani list, "ki sicer pri vsaki priložnosti Ljubljano kot središče Slovencev razglasa, le preradi poza-bljajo, da ima tako središče tudi svoje dolžnosti, in v dobi, ko stojimo mi borilcina meji v najtrdem boju, najdejo čas in veselje, da si med seboj v laso segajo, na veselje nasprotnikov in na žalost vseh rodoljubov. — Pod milo vlado g. Win-klorja se jim baje že preobro godi, in pač prav je imel nemški pesnik Goethe, ko je rekel, da ljudje vsako reč ložejo prenašajo, kakor dolgo vrsto lepih dni! Nam koroškim in štajerskim Slovincem pa je ta boj čisto nerazumljiv; tukaj na Koroškem ne pozna-mo razločka med duhovnim in posvetnim rodoljubom, naših zborov ne kali nobena razprtja, kajti vsi smo jednega duha in jedne misli, namreč katoličani in Slovenci z dušo in telesom! Kranjski domoljubi pa bi morali tudi spominjati se, da so jim v pretekli dobi najhujšo ledino izorali katoliški mo-žeje, in da so vse zmage dosegli le v slogi, ne pa v neslogi. Kedar koli pa so bili nesložni, zmago-vali so liberalni Nemci. Spominjamo jih le na leto 1873., ko so za državne volitve po mestih "stari" in "mladi" postavili vsak svoje kandidate, pa oboji so bili sramotno tepeni, in zmagali so povsod Nemci. V Ljubljani sta oba slovenska kandidata (Vilhar in dr. Razlag) dobila skupaj le okoli 200 glasov (prvi 130, drugi menda 89), nemškutarski kandidat dr. Schaffer pa jih je sam dobil okoli 800! Zakaj pa to? Pamet-nim domoljubom se je stidelo do tega bratskega boja in niso šli k volitvi. To se bo zdaj zopet ponovi-lo, saj so deželne in državne volitve že blizu; le ravsajte se med seboj, in "grablje" pridejo zopet v čast in veljavo! A kaj bo nasledek vsega tega? Časi Auerspergov, Widmanov in Conradov se povrnejo; mi Slovenci bodemo morali pod pritiskom nam in našim težnjam nasprotnih elementov trpeti in zdihovati in Bog zna, se nam bode li še kdaj posrečilo, podati si jeden drugemu roke v složno delovanje. Zgoditi se nam more tako, kakor se godi sedaj pod madjarskim pritiskom našim bratom Hrvatom, kateri se tepejo sa-mi sebe le s tem, ker niso složni med seboj in se sebi in svojemu narodu v sramoto in škodo, nasprotnikom svojim pa v veselje, cepili v več različnih ta-borov tako, da sedaj že skoro nihče več doseči ne morejo, ter se s tem tako oslabili, da morajo danes že plesati, kakor jim oholi Madjarji godejo. Če bode pa že za kranjske Slovence konec tega prepira tako žalosten, koliko bolj žalosten bode še-le za nas Slo-vence po drugih kronovinah, ki smo imeli v Sloven-cih na Kranjskem vendar nekoliko za slo mbo! Za nas je ta prizor silno mučen. Vedno smo pravili svojim rojakom, da mora Ljubljana biti našemu ná-rodnemu gibanju središče in da se smemo na Lju-bljano in na Kranjsko zanašati: ali jim smemo zdaj povedati, da od tam nemamo pričakovati mnogo po-moči, ker so si bratje onstran Karavank v tej resni

jencev. V neprenehljivem joku razodene Berta gro-finji, kar je slišala, zahvaljuje se ji presrečno za ve-liko prejetih dobrot in pomilovaje jo zaradi grozovite osode, ki jo je zadela. Genovefo podari deklicje dra-goceno zavratno verižico in jo prosi, naj pride po-zneje k oknu po pismo, katero hoče še pred smrtjo pisati zaslepljenemu soprogu ter jej izročiti, da je hrani in o svojem čusu odda Zmagomiru. Berta obljubi in se poslovi z iskrenimi besedami.

Četrto dejanje se vrši v gozdu. Ura bje polu-noči. Beriča Kuno in Hinko nastopita, pred njima vsa prepadena Genovefo z detetom v naročju. Na Kunovo povelje spusti se nesrečnica na koleni, a ho-tečemu jej izviti dečka iz rok brani se krčevito milo proseč in zaroteč, naj se usmilita nedolžnih žrtev Golo-tove poželjivosti. Hinko omehčau pridruži se njenim prošnjam, kojim se slednjič vda tudi trši to-variš Kuno s pogojem, da mora Genovefo priseči, da ostane v gozdu in da se nikdar več ne prikaže na dan, razonu če jo slučajno najde Zmagomir. Grofinja priseže in se prijazno poslovil od beričev. V strašnej noči ostala je sama z detetom v divji goščavi. Bliska se in gromi in silno veter buči po gozdu.

Groza pretresa Genovefo; vrže se na kolendi, stisne otroka na srce in moli iskreno, naj jej mili Bog pomaga v strašnem položaji. In glej! začari se po gozdu in v sijajnem svitu prikaže se angelj, kazoč s prstom na kvišku: "Uslišana si, Genovefo!" Pri tej priči prišaklja v gozd košuta katero je poslalo nebo, da bode redila nesrečno Genovefo in njeno dete. S tem zaros čarobnim prizorom konča 4. dejanje.

(Konec prihod.)

dobi notranje in zunanje politike sami med seboj v lasah?"

Pomisleka vredne besede; ali bodo pa kaj po-magale? Dvomimo, kajti ošabnost se ne da prepri-čati in blati vsakega človeka, samo da sebe lepša.

Dopisi.

V Gorici, dne 24. marca. — (Izv. dop. — Izročitev diplomov g. Gorupu na Reki.) Lep dan smo doživeli na Reki dno 18. t. m. in vsi deležniki smo ga bili jako veseli ter ohranimo v prijetnem spominu mali a vendar pomenljivi shod, ki nas je bil privabil zastopnike iz bele Ljubljane, iz Karlovca, Gorice in Pulje na kvarnersko obročje. Privédla nas je bila hvaležnost, ne osobna, ampak narodna in na-rodova, to je za narod izražena po zavednih občinah in društvih, koje so ponudile velikodušnemu možu za velikanake darove, položene na altar domovine, največe odlikovanje, kakoršnega morejo biti delžni le najodličniši sinovi domovine in naroda: častno občanstvo in častno članstvo.

"Soča" je poročala o svojem času, kako je gosp. Josip Gorup, veietržec na Reki — vele-dušno oblagodil slovenski narod z ustanovo dijaških stipendijev, a podaritvijo 80.000 gld. za ustanovitev prepotrebne više dekliške šole in z izdatno podporo za zgradbo Sokolovega doma v Ljubljani.

Mnogo rodoljubnih občin naše skupne slovenske domovine in večina naših narodnih društev je na to v hvaležno priznanje tega zares mecenakega čina imenovala g. Gorupa častnim občanom in članom in n-liko dotičnih diplomov je bilo vže neposredno poslanih velikemu narodu dobrotniku.

Nekatere občine in društva so pa izrazila željo, naj posebne deputacije poklonijo njih diplome zaslu-ženemu odlikovancu in to se je zgodilo dne 18. t. m.

Prišli so iz Ljubljane znani gg. Iv. Hribar, Iv. Murnik in dr. Tavčar in ž njimi rodoljubni gospi Marija Murnikova in Franja Tavčarjeva, iz Karlovca sedem odposlancev tamošnjega "Sokola," iz Pulje in Gorice pa odposlanci dotičnih čitalnic.

O poludne bit je sprejem deputacij v malem salonu velikanskega Gorupovega hotela "Europa". Stopile so zaporedoma pred slavljenoa najprej Lju-bljanska deputacija, njejnja čelu gosp. vladni svetnik in poslanec Iv. Murnik, katera mu je izročila di-plome častnega občanstva 24 kranjskih občin, potem Karlovaška pod vodstvom g. profesorja Mija Vam-bergerja z umetniško izdelano in bogato okrašeno diplomu tamošnjega Sokola, za njo zastopnik goriške čitalnice g. E. Klavžar in slednjič odpo-slanca Puljske čitalnice, predsednik Makso Cotič in odbornik Anto Jakič, obe ti dve deputaciji s prav ležima diplomoma častnega članstva.

Očitno ganjen poslušal je g. Gorup nagovore vseh teh deputacij, ter se vsake posebej preuljudno zahvalil za skazano mu veliko čast, dostavi take opazke, katere so očitno razkrivale plemenito vele-dušnost in iskreno rodoljubje blazega moža. Našemu zastopniku je mej drugim omenil, da je bil uže na Goriškem in da je tudi pozvedel, da so naši dijadi mej vsemi Slovenci najprej preskrbljeni s štipen-diji, da so pa njegove ustanove odmenjene vsem Slo-vencem in zraven tega tudi istrskim Hrvatom in da pridejo torej tudi našim dijakom v korist.

Pred odhodom iz dvorane porabila je tudi gospa Murnikova ugodno priliko, da se je v imenu ljublan-skih Slovencev zahvalila slavljenoa za posebno njegovo skrb, posvečeno ženski odgoji, to je za ustanovitev više dekliške šole v Ljubljani. — Tudi na ta nepri-čakovani pozdrav rodoljubnih zastopne njeznega spola imel je gosp. Gorup pripravljen ozdrav.

Po ednej uri popoldne vsedli so se k skup-nemu obedu, ki ga je na čast svojim gostom prire-diti dal naš slavljenoa. To vam je bila "pogrnená" za vsako knježevsko gostijo! "Menu" (vrata jedi) po rafinovanem francoskem okusu in pijače izborne. Kaj čuda, da se je vnela pri mizi prav živahna za-bava in da so začele — ko je peneči šampanjec za-šumel v kupicah — veselo švigati napitnice od ene strani bogato obložene mize do druge kot žive iskro utrnivše se iz plamena čistega, navdušenega rodo-ljubja!

V prvi napitnici je g. Iv. Hribar čestital slavljenoa v imenu slovenskega naroda o priliki imen-dana naslednjega dne. V imenu Hrvatov napil mu je zlatousti govornik, profesor Mijo Vambergar in v imenu Srbov član "Klupskega Sokola" g. Du-šan Sliepčević. G. Klavžar nadzdravil je g. Gorupovi obitelji, katero naj bi vso prešinjaj očetov blagi duh — in sledile so še druge napitnice, kojih vrsto je kolikor primerno, toliko lepo in zgovorno zaključil g. dr. Tavčar z navdušeno napitnico do-movini, r-koč, da je iskrona ljubezen do nje vzbudila slavljenoa redko velikodušnost.

O mraku so se poslovili — in razkropili po mestu.

Iz goriškega okraja, dne 18. m. c. — Zborovanje učiteljskega društva za okraj goriške okolice vršilo se je dne 7. t. m. v St. Petru in je bilo nenavadno obiskovano. Še nobenkrat, odkar društvo obstoji, niso pokazali društveniki toliko zanimanja za društvo, kakor zdaj. Dozdaj smo vedno tarnali, da je bila udeležba pičla, zanimanje majhno; zdaj pa se je pokazalo nasprotno. Toliko življenje pa je vzbudila gotovo le „zaveza učiteljskih društev vse Slovenije“, koja prav za prav bode še le pravi koledni namen vsacemu društvu posebej.

Na dnevnem redu zadnjega društvenega zborovanja ni bilo kaj posebnega izimši „zavezo“, za katero so se odposlanci bili vže prej izvolili; njim naj se naroči, kako naj zastopajo naše društvo pri zavezem zborovanju, koje se bode vršilo menda o veliki noči.

Med drugim naj omenim, da se je omenjala v zborovanju tudi „lex Liechtenstein“, koji načrt je vzbujal in vzbuja mnogokje toliko hrupa proti in za se.

Nášega društva delegatom se je naročilo, ako pride v Ljubljani na vrsto tudi pogovor ob omenjenem postavnem načrtu o „verskej šoli“, naj ostanejo neutralni, naj vsak po svojem prepričanju postopa: in to je, da naše društvo nima kaj proti „verskej šoli“, kajti ta je pri nas hvala Bogu, tako „verska“, da v deželah, kjer imajo deloma „brezversko šolo“, ne bodo imeli tako kmalu taci, če tudi se sprejme dotični „načrt“ nespremenjen kot postava. Poleg te točke jo bila na dnevnem redu tudi določitev kraja in tvarine prihodnjemu zborovanju. In to se je posebno važno sklepalo in sicer, da naj bo zborovanje v Gorici, da naj se naprosi g. potovalni kmetijski učitelj, da bi predaval o kmetijstvu na vrtu kmetijske šole slov. oddelka; gosp. nadzornik poda osrutek, kako naj se uče metične mere v ljudski šoli; edon g. učitelj v bode pa govoril o izdaji opisa našega okraja po zgledu postojinskih tovarišev. To in enako vlije društvu pravo življenje, kakoršno smo deslej pogrešali.

Naj omenim še to, da je proti koncu počastil zborovanje tudi šempeterski č. gosp. dekan še svojim pohodom ter pozdravil društvenike kot prijatelje duhovščini in podpornike cerkvi ter izrazil željo, naj bi tudi v prihodnje ostali taki.

Trst, dne 25. m. c. 1889. — (Odkritje spomenika v spomin združenja Trsta z deželami Habsburgovcev). Meseca avgusta 1882. odločili so Tržičani udati se tedanjemu vojvodu avstrijskemu Leopoldu III. in njegovim naslednikom, sploh habsburške hiši, da bi se tako mogli braniti proti Benečanom, ki so si hoteli Trst podvreči in so ga čisto napadali. V to svrhu napravili so listino prdaje, koja so nesli njih poslanci Adelmo Petač, Anton Dominikov in Nikolaj Piha rečenemu vojvodi, bivajočemu tedaj v „Greču“ (Gradci). Ta je poslance lepo vsprejel, prevzel vlado nad Trstom in oglašil to tudi pismom 30. septembra l. l.

Petstoletnica tega dogodjaja slavila se je l. 1882. Priredila se je razstava. Počastil je mesto se svojo navzočnostjo tudi naš premilostljivi Cesar in Cesarica. Pokazalo se je ta krat, kakih življenj da je v Trstu. Pokale so petarde. Našel se je Oberdank.

Še s tem niso se odprle oči tam, kjer bi se morale najprej.

Ne mestno starešinstvo, ampak odbor peterih mož je bil odločil postaviti spomenik v spomin proslavljenega dogodjaja, ter je sbiral to do svrha denar ne le v Trstu, ampak tudi na Dunaji in drugod. Izdelovanje spominka izročil je odbor slavnoznane kiparju Ivanu Rendiču, dalmatinskemu Hrvat, po tem ko se je od pristojne strani proglasil njegov načrt kot najboljši. Pri izdelovanju spominka imel je situosti. Oberdankovska roka še ni mirovala. Podobna Avstrije, kakor tudi avstrijski grb, dvoglavi orel, napravil se je iz medu (bronca), med tem ko se je od začetka nameravalo napraviti ves spomenik iz mramorja. Med je trji kakor kamen; ne da se tako lahko poškodovati.

Navadno, ko se ima odkriti kak imenitni spomenik, razglasi se to vč dui poprej javno. Da, javnost se nikdar ne izključuje, ako je spomenik javen in javnega pomena. Drugače izgubi svoj pomen javnosti.

Tržaški odbor za spomenik, kakor da se je javnostbal ali pa kakor da je svojo odnoso začevo smatral za zasebno, tega ni storil.

Do sobote, odnosno do nedelje nikdo od občinstva nij niti slutil, kedaj se spomenik odkrije. Niti v soboto ni v nedeljo nijso tega oglašali plakati, kakor bi bilo pričakovati o priliki. Nedeljne novine še le so tiskale, da so od odbora za spomenik njih uredniki dobili vabila k odkritju spomenika, in da je na vabil podpisano pet oseb, med njimi dva žida, jeden po starših Grk, jeden Dalmatinec, in jeden po starših Tržičan. Dobili so ta vabila tudi učelniki različnih društev, in tu je vredno omeniti, da se o tej priložnosti nij pozabilo na nobeno slovensko društvo; dobili se jih tudi posamezni uradniki v Trstu. Zunaj Trsta nji v nedeljo še nobeden o tem nič vedel ako takej priliki bila bi se morda dala zastopati razna mesta, ali saj razne dežele. V nedeljo se je cel dan okolo spomenika silno delalo; delavcev bilo je veliko več kakor navadno. Spomenik je na kolodvoru na trgu

(piazza della stazione) v sredini vrta, ki se na tem trgu nahaja.

Ob 7^{3/4} uri zvečer zagrmelo je močno v velikem delu mesta.

Vse je radovedno popraševalo, kaj pomeni ta pok. Zvedelo se je vže ta večer in potrdilo drugi dan po mestnih novinah, da je na „piazza della stazione“ počil petard in rasil policajnega uradnika Nucich-a, kojega so koj odpeljali do bližnjega lekarika, da mu zdravi rano. Ob istem času razpočili ste še dve bombi jedna na dvorišči kadetske kosarne, a druga pred kosarno mornarice; govori te tudi o tretji pred Lloydom arsenalu, torej skupaj o štirih v istem času v „najzvestejšem mestu“. Uže do tega hipa, bilo je na rečenem postajnem trgu mnogo policajev i detektivov. Po nekterih listih bilo je v noči od nedelje do ponedeljka, po tem ko je razpočila petarda, vse polno jednih in drug h. Tako tudi v ponedeljek.

Ta dan ob 1. uri bil je odkrit spomenik. Pri odkritju bil je navzoč odbor za spomenik, katerega je vodil gospod Morpurgo, umetnik spomenika Rendič, namestnik Pretis, najviši vojaški častniki, podžupan tržaški dr. Mojzes Luzzatto; župan se je bil naznanil bolnega. Bil je tukaj tudi direktor policije Pichler z mnogobrojnimi policijskimi uradniki in še mnogobrojnimi policaji in detektivi, med tem ko jih je bilo ono uro po drugih krajih mesta prav o malo videti.

Gospod Morpurgo v imenu odbora za spomenik predital je nagovor na županstvo tržaško in namestnika, ter s tem izročil spomenik podžupanu kot zastopniku tržaškega mesta v last in varstvo. Pri odkritju zagodla je godba cesarsko himno.

Spomenik se je splošno občudoval. Isti obstoji iz gromade kamena, posnetega po kamenji starih rimskih časov, nad katerim se zdviga obelisk. To je vse iz mramorja, kakor tudi razna skupaj zvezana zgodovinska znamenja, katera drži ženska, predstavljajoča Trst, z levo roko, med tem ko desno roko dviga v zrak v znamenje veselja. Kip Trsta je iz medu, a tako tudi dvoglavi orel, pribit v mramor nekoliko nad glavo Trsta.

Da je počila petarda, to prosto popisujejo neodvisni listi; poslušni listi navajajo tudi ta dogodek, pa gledajo mu zmanjšati pomen, nazivajoč ga „Bubenstreich“. Priloga vladnega lista „Il Corriere“ od ponedeljka nij fakta niti z eno besedo omenila. „Corr. Bureau“ ni tega nikamor javil, a vlada?

Od nekd z dežele, 25. marca. — (Ponižna prošnja). Vest o drugem katoliškem občnem zboru, ki bode na Dunaji do 2. majnika t. l., raznesla se je do skrajnih končin naše širne Avstrije. — Meseca novembra minulega leta došel nam je od predsedništva „Katol. društva“ v Gorici poziv, naj se oni, ki misle h „Katol. zboru“ na Dunaj, — oglašé pri omenjenem predsedništvu, da jim ono preskrbi „vstopnico“ k zborovanju, kakor tudi olajšanje stroškov za potovanje i bivanje na Dunaji za onih dni. Poziv ta bil je nekoliko prekasno došel, ko bi se bilo tudi zborovanje vršilo. Bodoče zborovanje — od 29. aprila do 2. majnika — pride pa v dobo naše prve „dekanijske konference“. I duhoven, ki se misli udeležiti omenjenega zborovanja, ne pojde v prestolnico za dva dni, mariveč porabi priložnost in ostane na Dunaji vsaj dva tedna, da si ga nekoliko ogleda. Za to treba mu pa doma namestnika.

Da ne bi torej naši duhovni — deležniki bodočega družega občnega katoliškega zborovanja — vsak posebej prosil za oproščenje od prve dekanijske konference, ki bode 2. majnika t. l., — naj „Katol. društvo“ v Gorici izvoli omenjeno oproščenje izposlovati za vse duhovne — zborovalce ter naj nam stvar za časa objavi, da si namestnike poiščemo, ker takih ni tako lahko najti — na deželi.

Iz Brd, 27. marča. — Naš „Slovenski jez“ odposlal je to prošnjo: Visoki deželni odbor! Z ozirom na to, da je visoki deželni zbor v seji dne 11. januarja 1887. sklenil zidati novo deželno blaznico, bolnišnico in hiralnico; z ozirom na to, da je visoki deželni zbor v seji dne 14. januarja 1888. pretresovalje peticijo „Slovenskega jeza“ pod št. 6086, izrekel, „da deželni zbor nima nikake pravice postavljati bolnišnicam, zlasti če niso deželni zavodi, nadzorni in zdravniške“, kar je naše društvo zahtevalo za bolnišnico „milosrčnih bratov“ v Gorici, sklenil je podpisati odbor v brambo deželnih interesov podati visokemu deželnemu odboru nastopno prošnjo:

Visoko-isti naj z ozirom na stroške, ki čakajo našo majhno deželo pri sklenjenem zidanju novih zavodov, opusti vsakršno popraviljanje ali dozidevanje v bolnišnici „milosrčnih bratov“ toliko časa, da se uredijo razmere takó, kakor zahtevajo interesi in čast dežele!

Biljana, dne 23. m. c. 1889.
„Slovenskega jeza“ odbor.
Nadejamo se, da prošnja bode imela dober vseh, ker sloni na izjavi deželnega zbora.

Podmelec, dne 27. m. c. — Konec lanskega in prva četrt letošnjega leta bode celej baški dolini posebno pa podmelški fari v žalostnem spominu. Konec novembra pr. l. so se oglašile osepnice na Humu pri Podmelcu, širile so se ob Bači pri cesti — Podmelec — Kneža — Grahovo — Koritnica — Hudajžina — Podbrdo — ter prestopile Petrovo brdo v Sorico, kjer še zdaj razsajajo. Najhujše je bila prizadeta Podmelška fara, posebno Grahovo. V celej fari je bilo do 200 bolnikov, od začetka so skoro vsi umrli, pozneje ne tako. Umrlo jih je 24, v celej baški dolini blizu 40. Najhujše je bilo od 11. do 21. decembra. A vse to je prestano, hvala Bogu.

Letos je pa Podmelško faro zadela druga britka nesreča. Dne 20. t. m. zapeli so mlo zvonovi. Kedo je umrl? je vsak popraševal. In ko so zvedeli, da je umrl č. g. zlatomašnik je vse žalovalo. „Kedo bi se bil mislil, da pojdeti g. Bevk na Grahovem in g. Pirih tako hitro eden za drugim?“ tako je vsak govoril. Bila sta dolgo let prijatelja, skoraj h kratu sta prišla g. Pirih v Podmelec, g. Bevk pa na Grahovo, h kratu sta nas tudi zapustila, g. Bevk dne 17. maja pr. l., g. Pirih dne 20. t. m. Rojen je bil č. g. Pirih na Krepaku pod St. Viško Goro. Šel je še le 14 let star v šolo. Šolal se je v Gorici in v Mariboru, kjer je bil sošolec r. Pogačarja, škofa ljubljanskega. Kot bogoslovec je zgubil po nesreči svojo mater, utopila se je pred njegovimi očmi; od tistega časa ostala mu je nekaka drhtavica v udih za vedno. Služboval je v Cerknem, potem na Bukovem, kjer je napravil zvonove. Na Idriji je razpršil gnezdo tatov in drugih malopridačev. Bil je namreč silno energičen mož. V Podmelci je služboval blizu 33 let, 5 let in pol pa je užival zasluženi pokoj. V Podmelci je pokazal svojo moč in delavnost. Kedor pozna Podmelško faro, mora pripoznati, da je primeroma najbolj težka v celej škofiji. A on se ni ustrašil težav. Še kot osemdeset letni starček je šel pravidet v Ravne (4 ure daleč). Ko ne bodem več mogel iti v Ravne, je rekel, pojdem v pokoj. Iz tega se vidi, kako vesten dušni pastir je bil. Cela generacija Podmelška je vgrastla pod njegovim vodstvom; vsak mora priznati, da ni zrastle njemu v sramoto, ampak v največjo čast v vseh obzirih. Kakor je bilo že povedano v zadnji „Soči“, je zidal farovž in kaplanijo, pa tudi nove zvonove je pripravil, pokopališče razširil, kupil prekrasno monstranco i. t. d. Bil je vedno čil na duhu in do skrajnosti zmeren. Vsak, kedor ga je videl, se je čudil njegovej ravnej hoji, in sodil bi bil, da dočaka 100 let. Pa umrl je, in sicer za srčno vodenico. Pogreb je bil 22. t. m. Prišli so gospodje z Bukovega, z Idrije, iz Nemškega Rata, s Stržiš in s Ponikev. Pogreb je vodil č. g. Jos. Skočir, župnik do sedaj v Podmelcu, a sedaj dekan v Devinu. Ljudstva je bilo veliko, da ga niti o največjih praznikih ni videti toliko. Pogrebni govor je imel č. g. dekan Skočir, v katerem je v lepih besedah popisal delovanje in trud pokojnika. Glasen jok po cerkvi je pričal, kako priljubljen je bil ranjki, in kako težko ga bo le pogrešati. Kajti delaven je bil do konca, posebno v spovednici. Še pretekli advent je vsak dan spovedoval in med boleznijo kaplanovo je imel redno mašo in pridigo. Lehko se torej reče, da je v delu umrl. Učakal je lepo starost 85 let in 7 mesecev. Naj v miru počiva. Osmiina bo v soboto 30. t. m.

Politični razgled

Državni zbor je sprejel postavo, po kateri bodo v prihodnje v Avstriji prepovedane srečke in pesojila s srečkami drugih držav. Kolikor je takih srečk zdaj v naši državi, se bodo morale kolekovati v enem meseci po razglašenji postave, da ohranijo javno veljavo. Sprejeta je tudi postava, po kateri so se zvišale plače profesorjem v bogoslovskih semeniščih. V nadaljni razpravi proračuna naučnega ministerstva govorili so dr. Gregorec, kanonik Klun in profesor Šuklje prav izvrstno. O priliki podamo posnetke iz teh govorov.

Na Ogerskem so prenesli politiko na ulico, kjer odločujejo študentje in delavci, potem pa policija in vojaki. Zbornica je sprejela §. 25. vojaške postave po 40 dnevnem posvetovanju.

V Rumuniji močno vreje proti kralju. Onašnji listi mu naravnost svetujejo, naj zapusti deželo. Kaj takega se menda nikjer drugod na svetu ne godi.

V Italijo noče se povrniti blagostanje, katero so hoteli pripeljati skoz razstreljeni rimski zid. V severni Italiji se kmetom (kolonom) tako hudo godi, da se neprestano ponavljajo nemiri in rabuke.

Francoska vlada je poklicala v Pariz nekoga Antoine-a iz Alzacije, da bi tekmoval z Boulangerjem za javno priljubljenost in vzdrževal vladu še kaj časa.

Domače in razne vesti.

P. n. gg. naročnike opozarjamo, da z našnjo številko smo končali prvo četrtletje, ter jih prosimo, naj nam blagovoljno pošljejo naročnino za drugo četrtletje. Zamudne plačevalce, ki so dolžni še na prejšnje čase, vljudo prosimo, naj poravnajo svoje račune prej ko mogoče.

Slovenska čitalnica v Gorici priredi v nedeljo dne 31. marca v društveni dvorani Besedo. Spored: 1. „Opomin k petju;“ stopaj, vglasbil za mešan zbor P. Hugolin Sattner. 2. „Mornarska.“ vglasbil za troglasen ženski zbor z glasovirom F. C. 3. „Ženska borba“, vesela igra v treh dejanjih, sp. E. Scribe; poslov. R. P. Osebe: Grofinja Autrevail, Leonija Villegontier, njena stricnica. Henri Flavigneul. Gustav Grignon. Baron Montrichard. Podoficir. Sluga. Godi se v gradu Autrevail blizo Lyona v oktobru l. 1817. Po besedi prosta zabava. Začetek ob 7^{1/2} ur, največ. Vstop je dovoljen samo p. n. društvenikom m povabljenim gostom, koji se izkažejo z vabilom ali vstopnico. — Opozarjamo, da ta bo prva velika igra, ki se bo igrala v Gorici v slovenskem jeziku; zato pač ni treba društvnikov še posebe opominjati, da naj se je udeleže v obilnem številu. Nadrštveniki naj si pa o pravem času prikrbijo vstopnico; zagotavljamo jih, da se ne bodo kesali.

Radodarni doneski. Anton Božič podaril je otr. vrtu in dekl. šoli v Gorici 3 gl., štud. kuhinj 2 gl., Josip Skočir štud. kuhinji 2 gl., otr. vrtu v Gorici in v Pevmi po 2 gl.; Fr. Goljevšček kuhinji in vrtu v Gorici po 1 gl. V Biljah nabralo se je pri neki veselici 8 gl. 20 kr. za otroška vrta v Podgori in v Pevmi, vsakemu polovica. Hvala!

Opozarjamo rojake na sestavek „Zdramimo se,“ ki nam je došel od odličnega rodoljuba, ter je vreden, da se dobro premisli.

Po vrvi hoditi je vže sploh nevarno, a še nevarnejše, ako skuša kdo vrv pri tleh prerezati, med tem ko drug hodi po nji, kakor se je zgodilo pred nekaterimi dnevi v Gorici. K sreči je mož, ki je bil na vrvi, zapazil nevarnost o pravem času ter naznanil jo straži, ki je bila pri tleh. Hudobnež je na to koj zbežal, pa vendar so ga ujeli; doma je iz Ločnika, kjer je uže nekaj let italijanska propaganda najmočnejša. Sodi se, da hudobni poskus je v zvezi z narodno nestrpnostjo, katero ožnanjejo nekateri listi, ker oni, ki hodi po vrvi, je Nemeč.

Pretepi se ne godijo samo med kmečko mladino, ampak tudi med gospodo, o koji se je pogosto govorilo, da ima modro ali plavo krv. To se je pokazalo te dni v Gorici neki večer ob 11. uri, ko je bila sklenjena glediška predstava. Grof M. je loputoil s palico barona L. po glavi ter ga dobro opraskal, da mu je tekla krv po lici in po obleki, in to pred gladiščnim izhodom vpricho velike množice, gospodov in gospa, ki so bojevalca s silo spravili na razen. A to je le majhen odsev onega življenja in vedenja, kakršno je v navadi med visoko gospodo v velikih mestih, iz katerih se širi zlo v manjša mesta, kakršno je naše, in na deželo. Temu se ni čuditi, ker blagodejni upliv posvečenih duvarjev javne pravdnosti in pravnega življenja navadno ne dosega ušes tako visoke gospode. Zakaj ne?

Slavnosten dan imel je Trst v ponedeljek 25. t. m. Odkril se je spomenik, katerega so postavili zasebniki na trgu pred železniško postajo v spomin združenja tržaške luke z Avstrijo pred 500 leti. Slavnosti udeležili so se državni dostojanstveniki in vojak v krasnih opravih, tržaški podžupan žid dr. Luzzatto, predsednik avstrijskega Lloydja žid baron Marko Morpurgo, cesarski namestnik, uradniki, udje slovenskih društev, policija, mnogo okoličanov in radovednežev iz mesta. V slovesnem trenutku zasvirala je godba cesarsko pesem in razlegali so se mogočni živio in evviva. Vladni poročevalec videl je na slavnostnem mestu navdušeno meščanstvo ter slišal samo mogočne in burne evviva. To veselje in slavljenje je podobno drugim; a v nekaterih točkah prekosuje ta slavnost naše navadne. Znanó je, da je knez Hohenlohe v državnem zboru zagovarjal zvestobo naroda, katerega ne smemo žaliti. Nekdo je hotel zahvaliti se knezu za to patrijotično trditev ter izraziti prav živo svoj čut do Avstrije. Ker je Italijanom narava vročja od naše, kaj se izmislil A. striji in knezu

Hohenlohu prezvesti Italijan? Omisli si bombo ali petardo ter jo uže na večer pred postajo nedaleč od spomenika. Vsakdo bi mislil, da moža bodo hvalili in da dobi plačilo za patrijotični čin. Ali glejte nehvaležnost sveta! Poslušni „Triester Tagblatt“ imenuje to početje „Bubenstreich“ (otročarijo, porednost) ter izraža željo, naj bi dotičnika ujeli in kaznovali. Torej glasni izraz udanosti, kakršno je Hohenlohe hvalil, naj se kaznuje, a oni neprevidni policijski uradnik, ki je hotel bombo ugasiti in se je opekel, naj bi dobil morda še pokojnino, ker je Slovan? Vidi se zopet, kako prav sta imela tržaška poslanca Luzzatto in Stalitz, ko sta trdila, da na Primorskem Slovincem rožice cveto, a Nemcem (na prvem mestu!) in Italijanom da se trda godi. Reči se mora, da bo pravi čudež, ako se ne združijo imenovani zagovorniki naroda, katerega ne smemo žaliti, in ako ne stavijo v državnem zboru ostre interpelacije, kako more vlada dovoliti tako strogo pisanje proti možem, ki so stember avstrijskega čufa na jugu. Vladni „Correspondenz-Bureau“ vedel se je pri tej priliki jako previdno ter ni nikamor sporočil teh slavnostnih strelov, dasi jih je bilo celo več. Tako je lepo, kajti previdnost je začetek modrosti.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu pozivlja svoje člane na redni občni zbor, ki bode v nedeljo 31. marca t. l. ob 5. popoldne v prostorih „Slovenske čitalnice“ (Via Campanile št. 4). Dnevni red: 1. Nagovor prvomestnice. 2. Poročilo zapisničarice o delovanju podružnice v teku l. 1888. 3. Poročilo blagajničice o denarnem stanju. 4. Posamični predlogi in želje. 5. Volitev novega načelnistva. Družabnice morejo uvesti v zbor tudi druge ženske, ki se želé vpisati v podružnico. Društvenina more se plačati tudi isti dan.

Iz Kojškega pri Gorici došlo nam je vabilo k rednemu pouku, katerega priredi ondašnja „Čitalnica“ dne 31. t. m. ob 4. uri popoldne po blagoslovu. Spored: 1. Petje. 2. Nagovor in pozdrav predsednikov. 3. Petje. 4. Govor: „Kako pospešuje delavnost blagostanje, nprav in izomiko kmečkoga ljudstva.“ Po posebni prijaznosti predzeme govor veleposlužni gospod Andrej Širok, učitelj v Šmartnem. 5. Petje. Po pouku bode prosta zabava. Vstopnine ne bo. K obilni vdeležitvi vabi odbor.

Listnica uredništva. Gosp. N.: Vaše pisanje težko beremo in ne umemo vseh besed. — G. dop. v Rimu: pride.

Ganzseidene bedruchte Foulards fl. 1.20

bis fl. 3.99 p. Met. (ca. 350 versch. Dessins) — vers roben- u. stückweise porto- und zollfrei in's Haus das Seidenfabrik-Dépot G. Henneberg (K u. K. Hofliefer.), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Zahvala.

Podpisani odbor si šteje v veliko čast se gor-ko zahvaliti našim igralcem in igralcem (diletan- tom) pevcem, in sploh vsem onim, ki so kaj pripomogli, da se je igra „Genovefa“ pri čitalnični besedi na občno zadovoljnost dobro izvršila.

Solkan, 27. marca 1887.

ČITALNIČNI ODBOR.

Vinice na Dolenjskem, dné 12. jan. 1889.

Blagovolite mi poslati dvanaest steklenic Vaše esence za želodec.

Pohvalno omenjam, da je bila raba lani poslanih 36 steklenic izvrstna. Bolniki raznih vrst so vživali esenco z najboljšim vspehom. Neka bolnica je bila že za smrt bolna, vsi so mislili, da mora v malo urah umreti; toda komaj je zavžila nekoliko kapljic esence, je že okrevala in čez nekoliko ur popolnoma ozdravela — med tem, da je bila poprej več dni že skoraj na smrtni postelji. Esenca se tedaj zaradi njenega izvrstnega vpliva sama najbolje priporočuje.

Z odličnim spoštovanjem

JURIJ KÖNIG, župnik.

V steklenicah po 15 kr. nahaja se v vseh lekarnah v Gorici, Tolminu, Cervignanu, Gradu, Gradišči, Trzinu, v Trstu, na Štajerskem, Koroškem, Kranjskem, Hrvaškem, v Dalmaciji, Istri in na Tirolskem.

V pisarni Seitz-ove tiskarne nasproti semenišča v Gorici prodaja se po znižani ceni — za 1 gld. 30 kr.

VELIKI TEDEN

IN

VELIKA NOČ,

spisal prof. Andrej Marušič.

Knjiga se pošilja tudi po pošti na povzetje. Kdor pa denar uže z naročilom vred pošlje, naj pride še 10 kr. za **vozni list**.

Vsakovrstne tiskovine za slavne slovenske občinske urade, kakor tudi raznovrsten papir in vse druge pisne potrebščine prodaja po znižanih cenah

JOSIP PALLICH,

trgovec s knjigami in s papirjem ter tiskar v Gorici, na Travniku, h. št. 6.

Natečaj.

Pri tem c. kr. okrajnem sodišču razpisuje se služba diurnista z dnevno enega goldinarja.

Prosilci zmožni slovenskega, italijanskega in nemškega jezika naj predložijo dokumentirane prošnje, ali pa se osebno predstavijo pri podpisnem do 1. aprila 1889.

C. Kr. OKRAJNO SODIŠČE v

Sežani, dne 25. marca 1889.

C. kr. okrajni sodnik.
DEJAK.

Zaloga gotove obleke. Krojačnica in blago.

IGNAC STEINER V GORICI.

Da ustrežem mnogostranski želji svojih gospodov odjemalcev in da bom posnemal izgled večjih skladišč v glavnih mestih, sklenil sem, da se bom držal glede izdelkov in blaga v svoji štacuni uže od 1. marca tekočega leta naprej načela

STALNIH CEN,

katero prihrani prodajalcu mnogo časa in daje kupovalcu poročstvo, da določena cena je zadnja, po kateri more prodajalec oddati svoje blago.

Potem ko sem določil najnižje cene, dovolim kupovalcu, da razširim kupčijo s svojim blagom, odbitek 20%. Ako kupi za 50 f. blaga, in odbitek 30%. ako kupi za 100 gl. blaga in ako plača hitro v gotovini.

V ednajstih letih, v katerih mi je bila prijetna čast služiti slavno občinstvo, iskal sem vedno v tem vso svojo hvalo, da sem se skazal vrednega njegove podpore, in bilo mi je to glavna skrb, da sem uvedel v svoje skladišče ona zboljšanja (reforme), ki morejo služiti v složenosti in dobiček gospodom kupovalcem, in zdaj je moja največja želja, da bi si zaslužil vedno večjo naklonjenost tukajšnjega slavnega občinstva.

Najudanejši IGNAC STEINER.